Program for utdelingen

17:00	- Dørene åpnes
17:30 – 18:30	- Åpning ved HiOs rektor Per Lilleengen - Arbeiderpartiets IT-politikk ved kommunalpolitisk rådgiver Sindre Fossum Beyer (AP) - Tilbakeblikk fra prisvinneren 2004 ved Astri Kleppe og Conrad Newton fra Snøfrix - Why free software is important ved Mark Shuttleworth - Juryens vurdering ved juryleder Gisle Hannemyr - Pris-overrekkelse ved Mark Shuttleworth - Avslutning ved NUUGs leder Petter Reinholdtsen
19:00	- Avgang til middag, ca. 10 minutter å gå
19:15 – 24:00	- Festmiddag på Cafe Europa, Hotel Europa for de nominerte og utvalgte gjester

Kontaktadresser

Hvis du vil vite mer om prisen, ta kontakt med NUUGs sekretariat, NUUGs formann Petter Reinholdtsen eller prisens pressekoordinator Peter N.M. Hansteen.

Høgskolen i Oslo
Postboks 4, St Olavs plass
0130 Oslo
Telefon: +47 2245 2000
Telefax: +47 2245 3065
Email: postmottak@hio.no
URL: http://www.hio.no/

NUUG
Møllergaten 24
0179 OSLO
Telefon: +47 2298 8673
Telefax: +47 2236 3701
Email: sekretariat@nuug.no
Pressekoordinator: +47 98071263
URL: http://www.nuug.no/

NUUG og HiOs
Pris for fremme av fri programvare i Norge
2005

Sted: Høgskolen i Oslo, Festsalen, Anna Sethnes hus
Dato: 4. oktober 2005
Tid: 17:00

Årets utdeler: Mark Shuttleworth

Kreativitet, eventyrlyst og utfordringer vil i år bli satt ekstra i fokus ved årets utdeler, som er den sørafrikanske fri programvare-pioneren, gründeren og romfareren Mark Shuttleworth.

Som nokså nyutdannet IT-person i Sør-Afrika grunnla han i 1995 IT-sikkerhetsselskapet Thawte. Med gode ideer som ble utviklet og presentert i rett tid, ble selskapet raskt ledende på sitt felt. Først og fremst har selskapet hatt betyding for utformingen av digitale sertifikater og beslektede sikkerhetsmekanismer som er en forutsetning for sikker netthandel. I 1999 ble Thawte kjøpt opp av amerikanske Verisign, i en handel som gjorde Mark Shuttleworth til mangemillionær.

Mark Shuttleworth har grunnlagt flere selskaper og stiftelser siden han ble millionær. En av dem, Shuttleworth Foundation, har som mål å forbedre utdanningen i Afrika. Han vil gi flere afrikanere de muligetene han fikk. Og Shuttleworth Foundation tror åpen kildekode og fri programvare er en viktig brikke for å få til dette. Med fri programvare får du muligheter og rettigheter til å bygge videre og forbedre programvaren selv. Mark Shuttleworth har lang fartstid som utvikler i Debian GNU/Linux, og er en av de sentrale personene i Ubuntu Linux. Shuttleworths engasjement for fri programvare har blant annet kommet til syne ved at han har deltatt på utviklersamlingen for Skolelinux i Bergen tidligere i år.

Med pengene fra salget av Thawte og andre heldige plasseringer senere hadde Shuttleworth muligheten til å realisere flere av sine drømmer. I 2002 ble han første afrikaner i rommet, som deltaker i en åtte dager lang ekspedisjon til den internasjonale romstasjonen ISS. Romstasjon-oppholdet ble opphav til et multimedieshow om vitenskap, teknologi og matematikk spesielt rettet mot skoleungdom. Hittil har mer enn 100 000 elever i mer enn 2000 skoler i Sør-Afrika sett showet.

Mark Shuttleworth deltar i utdelingen av årets pris som en av de som har klart å kombinere fri programvare og kreativitet med svært lønnsom forretningsdrift og idealisme.

Prisen for fremme av fri programvare

For fjerde gang i Norge deles det ut en pris for fri programvare, dvs programvare hvor brukerne har fullt innsyn og kontroll. Fri programvare er mest kjent gjennom operativsystemet Linux som gir en enorm base med programvare som er rimelig å ta i bruk – og som kan lastes ned helt gratis fra Internett.

Prisen er et stipend på 30.000 kroner i stipend fra NUUG pluss diplom og vase fra Høgskolen i Oslo. Den går til prosjekter eller personer i henhold til utvalgskriteriene som ble vedtatt av NUUG-styret 13. mai 2002. Prisen deles ut på et arrangement ved Høgskolen i Oslo tirsdag 4. oktober kl.17.00.

Utvalgskriteriene lyder:

> Prisen går til en person eller en gruppe i Norge som har bidratt til utviklingen av, eller fremmet bruk av
>
> - Linux, *BSD eller andre Unix-lignende operativsystemer
> - Åpen kildekode
> - Fri programvare
> - Åpne standarder

Enhver kunne sende inn nominasjoner, og innen nominasjonsfristen 11. september hadde det kommet inn 17 forslag til kandidater. Informasjon om prisen ble spredt så vidt som mulig. Invitasjon til å nominere ble lagt ut på norske mailinglister og newsgrupper om fri programvare.

Juryen er utpekt av NUUG-styret og består av representanter fra initiavtakerne og tidligere vinnere, samt uavhengige representanter i fagmiljøet.

Fri programvare

Hva er fri programvare? Fri programvare er programvare laget med fullt innsyn for alle. Brukere står fritt til å benytte programvaren som de vil og så mye de vil, og de får tilgang til kildekoden, slik at eventuelle feil raskere oppdages og fikses, og forbedringer kan programmeres av brukere selv. Programvaren er oftest gratis, og leverandører tjener heller penger gjennom brukerstøtte og opplæring.

Fri programvare er miljøskapende og har både pedagogiske og praktiske fordeler for de involverte. Fri programvare gir ofte en inngangsbillett til "cutting edge"-teknologi, og fører til stabile, kvalitetssikrede systemer gjennom en fagfellevurdering, det vil si at andre programmerere gir kildekoden kritisk gjennomsyn.

Generelt om kandidatene

Spennet i alder, utdannelse og yrke er stort. Noen er knapt ferdig med tenårene, mens andre er på god vei mot de femti. Enkelte har en lang universitetsutdannelse, mens andre er selvlærte. Noen jobber innenfor kommunal forvaltning, mens andre bidrar til å holde hjulene i gang i finansmarkedet. Felles for alle kandidatene til prisen er en glødende interesse for teknologi og ønsket om å få løst et problem. Betalingen for innsatsen har vært bruksverdi på produktet, anerkjennelse, og gleden av å kunne bidra til å hjelpe andre.

Om organisasjonene bak prisen

Norwegian Unix User Group

Norwegian Unix User Group (NUUG) er en ikke-kommersiell interesseorganisasjon for brukere av Unix-basert teknologi (Linux, FreeBSD, GNU, diverse Unix-dialekter fra HP, Sun, SGI, IBM og andre). Foreningen ble dannet allerede i juni 1984, og har som formål å stimulere til økt interesse og bruk av Unix og Unix-baserte verktøy, samt å skape gode vilkår for utveksling av informasjon og erfaring mellom brukere. NUUG er tilknyttet USENIX som en nasjonal gruppe, og fungerer som kontaktorgan mot andre tilsvarende internasjonale grupper.

NUUG og HIO har et aktivt samarbeid om å skape et miljø i Norge rundt utviklingen og driften av datasystemer basert på åpne standarder. NUUG har medlemmer fra hele Norge, og har sterke forbindelser med internasjonale medlemsorganisasjoner i Sverige, USA, England, Nederland og Australia. HIO tilbyr NUUG møtelokaler, og NUUG gir et faglig tilbud til studentene ved HiO i form av seminarer en gang i måneden – pluss at studentene kommer i kontakt med datafolk fra arbeidslivet.

Høgskolen i Oslo

Høgskolen i Oslo er Norges fjerde største utdanningsinstitusjon med over 10 000 studenter og 1000 tilsatte. Den sentrale IT-tjenesten baserer mye av sin drift på fri programvare og har et brukeradministrativt system basert på PHP, Perl og MySQL, kjører alle fil- og print servere på Samba og HiO-veven har alltid vært basert på applikasjoner med åpen kildekode, nå eZ publish. HiO har en av de største datautdanninger i Norge. Avdelingen er blant annet spesialister på nettverk- og systemadministrasjon og har huset flere frie programvareprosjekter.

Takk til de gode hjelperne

Årets utdeling av prisen for fremme av fri programvare er en realitet takket være for det utrettelige arbeidet til Morten Kjelkenes, Petter Reinholdtsen, Peter N. M. Hansteen, Salve J. Nilsen, Vidar Bakke og Hårek Haugerud. Vi retter også en stor takk til NUUG Foundation som stiller opp med finansiering av prisen.

Peter N. M. Hansteen og Petter Reinholdtsen har vært redaksjonen for denne informasjonsfolderen.

Informasjon om kandidatene

Harald T. Alvestrand

Harald T. Alvestrand har arbeidet i svært mange år med utvikling av åpne standarder gjennom IETF-systemet, bl.a. som Area Director for 'Operations and Management', medlem i Internet Architecture Board, og 'Chair of the IETF'.

Selv om Harald selv ikke har utviklet mye fri programvare (bortsett fra Time Tracker :), har han gjort en enorm innsats for åpne standarder og Internett - begge deler forutsetninger for fri programvare slik vi ser det i dag.

Elektronisk Forpost Norge (EFN)

Arbeidet med åpne standarder har stått sentralt i EFN helt siden stiftelsen i 1991. EFN er en sterk støttespiller for fri programvare og åpen kildekode, og er et samlende miljø for folk som er opptatt av og jobber med dette. Særlig for dem som er opptatt av de politiske, sosiale, kulturelle og organisatoriske aspektene ved åpne standarder og fri programvare.

EFN har etablert seg i media med hyppige referanser og uttalelser, og er idag blitt et forum som journalister og mediefolk henvender seg til. EFN blir nå rutinemessig invitert til konferanser, høringer, uttalelser osv. Det politiske miljøer i Norge er oppmerksom på og anerkjenner EFNs rolle som rettighetsorganisasjon og forkjemper for brukeres og forbrukeres interesser.

eZ publish

eZ systems AS ble opprettet i 1999 og er et IT-kompetansesenter innen programvare med åpen kildekode. Hovedproduktet eZ publish blir gitt ut under GPL-lisens.

eZ publish brukes i dag verden over i alle typer nettsteder. Det har funksjonalitet for bedriftsløsninger, hjemmesider, nettbutikker, portaler, intranett og extranet. Programmet brukes på alle kontinenter, med totalt mer enn 600 000 nedlastninger fra eZ systems og 30-40 000 nedlasninger i måneden etter lansering av siste versjon i september 2005.

David Elboth

David Elboth var med som skribent i starten av LINUXmagasinet, har fast spalte i PCWorld sin Linux-skole, har skrevet 2 Linux-lærings-hefter og 3 ulike Linux-bøker i flere opplag, blant annet "Boken om Linux", som har solgt i 20.000 eksemplarer i Norge og i tillegg er oversatt til amerikansk og svensk; "The Linux Book" og "Grunderne i Linux". Elboth har videre jobbet i RedHat sitt Beta-testingsprogram og har holdt foredrag rundt om i det ganske land om fri programvare.

Lars Magne Ingebrigtsen

Lars Magne Ingebrigtsen har gjennom en årrekke utviklet og vedlikeholdt GNUS, som idag har en global utbredelse. GNUS er en news og epost-leser for tekstredigeringsverktøyet emacs.

Han har også startet utviklingen av verktøyet (Gmane) for å samle informasjon fra e-postlister slik at tilgjengeligheten øker og at informasjonen ikke går tapt.

Geir Isene

Geir Isene er gjennom sitt firma Freecode bindeledd mellom bedrifter og utviklere av fri programvare ved å formidle penger og oppdrag fra bedriftene til utviklingsmiljøer og prosjekter for fri programvare. Han arbeider også for åpne standarder i mange ulike sammenhenger og organisasjoner.

Gaute Hvoslef Kvalnes

Gaute Hvoslef Kvalnes er hovedmann og inspirator bak det å oversette KDE-systemet til nynorsk. Han har gjort en stor innsats innen fornorskningen av OpenOffice, som blant annet har ledet til at videre oversettelse av programpakken er gjort til et eget biprosjekt til OpenOffice-prosjektet under hans ledelse. I tillegg har han oversatt mange deler av Skolelinux-systemet til norsk.

Nicolai Langfeldt

Nicolai Langfeldt var tidlig med å ta i bruk Linux på Matematisk institutt ved Universitetet i Oslo og har vedlikeholdt fri programvare på maskinene ved instituttet, deltatt i Linux Publicity Project (LPP) og som webmaster i Linux Norge, utviklet W3mir og vedlikeholdt Xdvik. Langfeldt er også forfatter av DNS HOWTO og "The Concise Guide To DNS and BIND", som ble utgitt på Que i 2000. Nicolai Langfeldt har dessuten holdt en rekke foredrag om DNS.

Dag Langmyhr

Dag Langmyhr har både forelest og utviklet fri programvare ved Institutt for Informatikk, UiO, ved siden at han er en engasjerende foredragsholder som kombinerer teori med praksis i introduksjonskurset om maskinarkitektur, som benytter fri programvare som GNU

2004 Snøfrix

I 2004 ble prisen tildelt den barne- og ungdomsorienterte Linuxdistribusjonen Snøfrix. I juryens begrunnelse i 2004 het det blant annet

"Snøfrix er en "rett fra CD"-løsning som gjør at alle som er nysgjerrig på Linux lett kan få et inntrykk av hva dette er uten å måtte installere noe som helst på egen maskin. Snøfrix-prosjektet er derfor med på å gjøre fri programvare tilgjengelig for stadig flere brukere.

Juryen finner det særlig gledelig at Snøfrix på en flott måte er med på å vise at man finner utviklere i alle aldre og av begge kjønn i miljøet som jobber med åpen programvare. Det er også imponerende at Barne- og familiedepartementet ønsker å stå som utgiver av Snøfrix når denne skal legges ut til utlån på landets biblioteker."

2005 ?

Årets vinner vil få plass blant fremragende representanter for den idérikdommen og nyskapningen som kjennetegner det beste av fri programvare.

Tidligere vinnere

2002 Skolelinuxprosjektet

Den første prisvinneren var Skolelinuxprosjektet. I juryens begrunnelse i 2002 het det blant annet

"Med skolen som fokusområde synliggjør prosjektet hvordan fri programvare kan anvendes. Juryen anser dette som strategisk viktig, og som en prioritering som både har betydning for Norge og for bruken av åpne standarder.

Skolelinuxprosjektet har vist verdien av åpen kildekode, ved at programvaren i Skolelinux er lett å tilpasse. Dette gjelder blant annet støtten for ulike målføre som bokmål, nynorsk og samisk. Dette bidrar til å fremme de nasjonale språkene i en digital tidsalder."

Det er verd å merke seg at Skolelinux siden 2002 har blitt tatt i bruk og har rekruttert utviklere og oversettere i en rekke land, blant annet Tyskland, Hellas, Finland, Sverige og Sør-Afrika.

2003 Trolltech AS med Qt

Vinneren i 2003 var bedriften Trolltech. I juryens begrunnelse i 2003 het det blant annet

"Gjennom årelang innsats har Trolltech utviklet Qt til et ledende produkt som har vakt internasjonal oppmerksomhet. Produktet har stor innovasjonshøyde, og muliggjør enkel og effektiv utvikling av programmer med grafiske brukergrensesnitt på multiple plattformer, fra frie til godseide operativsystemer, samt håndholdte enheter. Et eksempel på dette er den populære grafiske arbeidsflaten KDE (K Desktop Enviroment) som bygger direkte på Qt.

Qt utmerker seg ved å være innovativt, gjennomarbeidet og produktivitetsfremmende. Gjennom Qt har Trolltech vist at det er mulig å bygge en sunn økonomisk virksomhet på fri programvare og åpne kildekoder."

Compiler Collection og GNU assembler i 1998.

Dag Langmyhr er en viktig formidler av grunntankene bak fri programvare til flere tusen studenter ved Universitetet i Oslo gjennom å dokumentere LaTeX, Unix og GNU Emacs for studentene ved Institutt for Informatikk.

LINUXmagasinet

LINUXmagasinet har blitt en vesentlig kanal som både bidrar til opplæring og formidling innad i Linux- og fri programvare-miljøene. Magasinet er også en kanal utad for å vise frem og rekruttere nye brukere til fri programvare, gjennom kontinuerlig innsats fra redaksjonen, de mange skribentene og bidragsyterne. LINUXmagasinet har etablert seg som et viktig nasjonalt forum for Linux-brukere, som PR-kanal og som en felles ressursbase for informasjon.

Jon Lech Johansen

Gjennom sitt arbeid i MoRE-gruppen har Jon Lech Johansen vært med på å utvikle og formidle DeCSS, programvare som muliggjør avspilling av DVD-plater på datamaskiner som kjører Linux og andre frie operativsystemer.

Johansen har nylig markert seg som aktivist mot DRM-kontrollteknologi som fraraner kunder og brukere deres rettigheter, og har flere ganger "åpnet" Apples hemmelige filformater for Apples kunder og brukere og ved å lage flere løsninger for å åpne krypteringen av musikk i iTunes-filer slik at kopi- og avspillingssperrene i musikkfilene kan omgås, slik at lovfestede brukerrettigheter kan ivaretas og opprettholdes.

Morten Andreas Meyer

Regjeringen ved moderniseringsminister Morten Andreas Meyer har med sin plan "eNorge" gitt åpen kildekode og åpne standarder verdifull oppmerksomhet. Gjennom eNorge 2009-planen har det offentlige Norge gjort et stort skritt i riktig retning for å fremme åpne standarder, åpen kildekode, konkurransen i programvaremarkedet, og å bygge ned digitale skiller i Norge.

Norskoversettelse av OpenOffice

Fylkeskommunene Akershus, Møre og Romsdal, og Sør-Trønderlag står i bresjen for å oversette kontorstøtteprogram til bokmål og nynorsk. Fylkeskommunens engasjement viser at programvare med brukervennlig lisens er avgjørende for å sikre norsk språk på den elektroniske landevei. Ved å tilpasse og ta i bruk programvare med brukervennlige lisenser kan elevene gjøre lekser på data uten skjult foreldrebetaling. Man kan antagelig redusere piratkopiering i skolen og skolene kan doble levetiden til fullt brukbare PC-er fordi OpenOffice krever mindre datakraft.

Piksel

Piksel er et initiativ fra Bergen Senter for Elektronisk Kunst (BEK) som samler sentrale Open Source og Free Software-programmerere fra hele verden for utvikling av felles standarder innenfor videoredigering og sanntids lyd- og bildemanipulering. BEK har i lengre tid arbeidet med å utvikle Møb, et program for videobehandling med fri kildekode for operativsystemet Linux. Piksel ble arrangert første gang i Bergen høsten 2003.

Per Platou

Per Platou er en musiker som fremmer åpne standarder og -formater samt "fri musikk"-filosofien i og gjennom sitt arbeid, særlig i forbindelse med prosjektene Motherboard og Nood.

Per Platou er aktiv med uttalelser i media mot musikk-industriens forsøk på å innføre tekniske og legale sperrer og proprietære formater på musikkdistribusjon. Han representerer derfor fri programvare-filosofien på et område og innen miljøer som ikke vanligvis forbindes med fri programvare og åpne standarder.

Plone

CMS-systemet Plone har de siste årene gjort seg bemerket internasjonalt. Plone Solutions has hatt en nøkkelrolle for Plone og dets fremgang siden prosjektets opprinnelse. Plone er i sin helhet et felleskaps-styrt og -skapt prosjekt. Plones utviklings-team teller over 100 aktive bidragsytere over hele verden.

Plones eierskap og varemerker er også i sin helhet tilhørende Plone Foundation, en non-profit-organisasjon - og står dermed veldig sterkt også juridisk sett, noe som blir viktigere og viktigere for open source-prosjekter. Software Freedom Law Center, som er finansiert av store selskaper som NEC, Intel og HP har tatt Plone Foundation under sine vinger, og bidrar med juridisk assistanse.

Dag-Erling Smørgrav

Dag-Erling Smørgrav er en sentral bidragsyter i FreeBSD-prosjektet. Han har vært med å stifte Oslo FreeBSD User Group, nå sammenslått med Norwegian BSD User Group. Han har i de siste årene jobbet med å forbedre PAM-støtten i FreeBSD, finansiert av DARPA. For tiden holder han til i Oslo.

Juryen 2005

Jakob Breivik Grimstveit

Jakob Breivik Grimstveit (f. 1978) representerer 2002-vinneren Skolelinux. Han er Høgskolekandidat innen IT ved Den Polytekniske Høgskulen. Han jobber som System Integrator ved Star Shipping i Bergen, med frie operativsystemer og web-teknologi som arbeidsområde. Han er styremedlem i Fri programvare i skolen samt medlem i arbeidsutvalget for USENET Norge. Er også aktiv i Bergen Linux User Group.

Gisle Hannemyr

Gisle Hannemyr (f. 1953) er utdannet B.Sc. i Computer Science fra University of Manchester. Han er tilknyttet Institutt for informatikk ved Universitetet i Oslo som forsker og universitetslektor. Han har arbeidet med åpne systemer og relaterte problemstillinger siden 1980. Forfatter av flere bøker og artikler om åpne systemer. Siste bok er "Hva er Internett" (Universitetsforlaget, 2005) som blant annet tar for seg Internett som politisk og sosialt system, tuftet på fri programvare og åpne standarder.

Hårek Haugerud

Hårek Haugerud (f. 1965) er Dr. Scient. i teoretisk fysikk fra Universitetet i Oslo. Han har i mange år undervist i Linux og bruk av åpen programvare ved Høgskolen i Oslo, hvor han forsker på drift av datasystemer.

Astri Kleppe

Astri Kleppe representerer 2004-vinneren Snøfrix. Hun er er teoretisk partikkelfysiker, utdannet i Norge og Sverige, med doktorgrad fra LTH i Lund. Hun er også lyriker. Hun har vært Unix-bruker i mange år, med et godt forhold til emacs og latex, og gjør en stadig større innsats for å gjøre livet mer brukervennlig med Snøfrix.

Eirik Aavitsland

Eirik Aavitsland (f. 1968) representerer 2003-vinneren Trolltech. Han er ansatt som seniorforsker hos Trolltech. Han er utdannet som sivilingeniør ved NTH i Trondheim, og har vært ansatt i Trolltech siden 1997. Aavitsland har blant annet bidratt til utformingen av Qt's open source lisensieringsmodell. Han er medlem i styret for Systems in Motion.